

Пропозиції
Адміністрації Державної прикордонної служби України
щодо проєкту Закону України
«Про внесення змін до Закону України «Про військовий обов'язок і військову
службу» щодо звільнення з військової служби під час дії воєнного стану
військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час
мобілізації та які вислужили встановлений законом строк служби»
народний депутат України Олексій ГОНЧАРЕНКО
реєстраційний номер 10294 від 27.11.2023
(доопрацьований 01.12.2023)
до першого читання

1. Законопроект не підтримується.

2. Як зазначається в пояснювальній записці, законопроект спрямований на забезпечення встановлення конкретних термінів військової служби за призовом під час мобілізації.

1) У законопроекті пропонується внести зміни до частини сьомої статті 23 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», встановивши під час дії воєнного стану строк військової служби для військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, не більше 18 місяців з моменту призову під час мобілізації, якщо вони не висловили бажання продовжувати військову службу.

Слід зауважити, що строки військової служби у частині сьомій статті 23 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» встановлюються за видами військової служби, що визначені у частині шостій статті 2 цього ж Закону. Так, зокрема, одним із видів військової служби є військова служба за призовом під час мобілізації, на особливий період.

Отже, такої категорії як «військовослужбовці, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації», що згадується в законопроекті, у Законі України «Про військовий обов'язок і військову службу» не передбачено. У частині сьомій статті 23 слова «за призовом під час мобілізації, на особливий період» є невід'ємною частиною назви виду військової служби і не вказують на періоди (мобілізація, особливий період), коли встановлюються відповідні строки військової служби, що не враховано в законопроекті.

2) У законопроекті пропонується внести зміни до пункту 2 частини четвертої статті 26 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», доповнивши перелік підстав для звільнення з військової служби під час воєнного стану для військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, підпунктом «г») такого змісту:

«г) у разі якщо військовослужбовці вислужили не менше 18 місяців військової служби за призовом під час мобілізації, з дня набуття такого права (якщо військовослужбовці не висловили бажання продовжувати військову службу), але не пізніше трьох місяців з дня подання рапорту на звільнення з військової служби.».

Як зазначалось вище, такого виду військової служби як «військова служба за призовом під час мобілізації» у Законі України «Про військовий обов'язок і військову службу» не передбачено.

Крім того, норма про надання права на звільнення під час воєнного стану для цієї категорії військовослужбовців є дискримінаційною по відношенню до іншої категорії – військовослужбовців, які проходять службу за призовом осіб із числа резервістів в особливий період, які також у перші дні повномасштабного російського вторгнення стали на захист України.

Особливу увагу слід звернути на те, що надання права на звільнення військовослужбовцям, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, які прослужили не менше 18 місяців, може призвести до значного відтоку досвідчених військовослужбовців, які пройшли тривалу підготовку на нових типах озброєння (в тому числі за кордоном).

Реалізація запропонованих у законопроекті змін призведе до зниження боєздатності органів Державної прикордонної служби України, оскільки у зв'язку з відсутністю вільних залишків людських мобілізаційних ресурсів, які стоять на обліку в територіальних центрах комплектування та соціальної підтримки, залишається невирішеним питання, ким буде замінено військовослужбовців, які вислужили визначені строки служби.

3) У законопроекті пропонується внести зміни до абзацу третього частини дев'ятої статті 23 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу», доповнивши перелік випадків, на які з моменту введення воєнного стану (настання воєнного часу) до оголошення демобілізації не поширюється норма щодо продовження військової служби понад встановлені строки, випадками звільнення зі служби у зв'язку із закінченням встановлених строків військової служби військовослужбовців строкової військової служби та військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу.

Як зазначалось вище, метою законопроекту, задекларованою у пояснювальній записці, є «встановлення конкретних термінів військової служби за призовом під час мобілізації». На таку ж мету вказує і назва законопроекту «щодо звільнення з військової служби під час дії воєнного стану військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом під час мобілізації».

З огляду на зазначене, запропоновані зміни щодо звільнення зі служби військовослужбовців строкової військової служби та військовослужбовців, які проходять військову службу за призовом осіб офіцерського складу, не

стосуються «військової служби за призовом під час мобілізації», а тому виходять за межі предмета правового регулювання законопроекту.

Голова Державної прикордонної
служби України

Сергій ДЕЙНЕКО